

שַׁבַּת סְלִיחוֹת בְּלִיּוּבֵאוּיטֶשׁ

כ"ק אַדמו"ר רבי יוסף יצחק זי"ע מליובאוויטש, מתאר באחת משיחותיו תאור ציורי ומפרט של אורית אלול בעירה ליובאוויטש. פרק נכבד הוא מקדיש לתאור אורית ימי הסליחות.

"הימים שחולפים מקרבים אותנו יותר ויותר לשבת סליחות. בכונת לב מיחדת היו שומעים את מאמר החסידות של הרבי בליל שבת זו. ליל השבת הזה התאפין בשנה מועטת מן הרגיל. המטה עצמה היתה כאילו דוחפת ורומזת לקום מקדם יותר. היתה חסרה מנוחת הנפש הדרושה לשינה עמוקה, ולכן היו החסידים מוצאים עצמם במקוה עוד לפני שהאיר היום. בפניסה למקוה נוכחת כי הרבה כבר הקדימו אותה. הכל ממחרים ומכלם מקרנת התחושה כי שבת זו שונה משאר שבתות כל השנה. השבת היא שבת סליחות.

"בראש דופקים ומתערבבים רעיונות ומחשבות. לנגד העינים חולפת לה הצעקה המסעירה 'לך ה' הצדקה', ויותר מזה התחושה החדה כי 'ולנו בשנת הפנים'. בלב נשבר טובלים במים, מתוך נסיון כן לבחון אם אמנם זו טבילת תשובה אמיתית, בחרטה על העבר ובקפלה על להבא, או שחס ושלום אין זו אלא טבילה בבחינת 'טובל ושרץ בידו'.

שַׁבַּת שׁוֹנָה מֵהָרְגִיל

"בדרך חזרה מן הטבילה חולפים על-פני ה'שטיבלאך' ובתי-המדרש השונים שבעירה, וקול התהלים הבוקע מהם שונה היום ומיוחד במינו. כל ימות השנה היו יהודים פשוטים משכימים לאמירת תהלים, ובשבתות אף הצטרפו אליהם הסוחרים והרכלים בישובים ובכפרים. ובכל-זאת, גם בקרב אומרי התהלים הקבועים היתה שבת זו שונה מן הרגיל. זו שבת שבה תשומת-לב של אדם נתונה למתרחש בלבו פנימה. באמירת התהלים שלהם שמעת נימה פנימית, שנונה מן האוירה החסידית השורה על העירה.

"בבית-המדרש של הרבי החלה חזרה על מאמר החסידות מליל אמש, חזרה שהתמשכה כמה שעות. בדרך-כלל נכנסו גם אל חדרו הקדוש של הרבי לחזרה נוספת, שנערכה לפניו, תוך שהרבי מאזין ומתקן את החוזרים פה ושם. לאחר מכן יוצאים שוב לחזרה שלישית בין החסידים, ורק לאחר מכן החלה תפילת שחרית. כשהגיעו לסעודת השבת כבר היתה השעה שלוש אחר הצהרים.

"סעודת שבת על שלחנו של כ"ק אבי-מורי (אדמו"ר הרש"ב) היתה גם היא שונה מכל סעודת שבת-קודש של כל השנה. היא היתה הרבה יותר קצרה. בכלל, בליובאוויטש לא ארכו הסעודות זמן רב, אלא-אם-כן נזדמן לפעמים שהתוועדו בסיפור מעשה או בחזרה על אמרה חסידית.

"סעודות שבת בלויבאוויטש ה'ה ל'הן סדר מסדר, ובכלל ה'ה בלויבאוויטש סדר בכל דבר, מתוך קביעות מגבלת בהגבלות של זמן ומקום. בשבת סליחות הסעודה ה'הה בקצור, משום שבכל דבר הרגש ריח הימים הנוראים".

(לקוטי דבורים חלק א, עמ' 232)

נגן בימי הסליחות

הבעל שם טוב מסביר (כתר שם טוב בהוספות סי' יג) את יחודם של ימי הסליחות לעצמת חדש אלול בלוי: "ההכנה דחדש אלול היא הכנה כללית, וצריכה להיות גם הכנה פרטית, שההכנה הפרטית לעבודה דראש-השנה היא בימי הסליחות, בבקשת רחמים ותחנונים, עבדים המתחננים אל אדונם בבקשת סליחה, בהבנת האמת של 'לך ה' הצדקה ולנו בשעת הפנים'".

חסידים נזקקו שלא לשיר את נגונו המיוחד של רבנו הזקן, נגון ד' בבות, אלא בזמנים מיוחדים. פ"ק אדמו"ר הצמח-צדק אמר שאם הנגון הזה "אין מנגנים אלא בזמנים ידועים, כגון בחדש אלול ובימי הסליחות המעוררים לתשובה" (ספר השיחות תש"א, עמ' 85-86).

("דרכי החסידות" / שיחת השבוע 923)

1. תארו בלשונכם את האוירה המיוחדת בשבת סליחות בלויבאוויטש.

2. במה ה'הה שונה 'שבת סליחות' משאר השבתות בשנה?

3. מה מיוחד את ימי הסליחות יותר מימי חדש אלול 'הרגילים'?

4. 'שבת סליחות' התאפיינה ברצינות והתנהגות מיוחדת – הביאו דגמאות לקד מהקטע.

א. _____

ב. _____

ג. _____